

čena. Nabrani podpis, ki jih je bilo okrog 15.000, so bili vezani v knjige ter jih je posebna delegacija akademikov dne 2. avgusta v Beogradu izročila prosvetnemu ministru dr. Šumenkoviču in radi odsotnosti Nj. Veličanstva kralja Aleksandra I. kabinetni pisarni Nj. Vel. Uspeh tega dela je še v božjih rokah, a želja vsega prekmurskega ljudstva je, da bi tudi mi Prekmurci dobili popolno gimnazijo v Soboti. Kajti edino popolna gimnazija v domačem kraju omogoči študij marsikateremu kmečkemu otroku, mislim prekmurskemu in deloma priškemu otroku.

Turnišče. Umrla je Marija Horvat, omožena Törnar. Stara je bila komaj 27 let in je že kljub temu dalj časa bila tako bolna, da se v postelji niti ganiti ni mogla. Toda Bog se je dne 6. t. m. vendar usmilil ter jo je rešil mučnega zemeljskega trpljenja za vekomaj. Sprevidena s svetimi zakramenti je zatisnila oči k večnemu počitku ter zapustila svojega mladega moža z otročičkom samega. Res, težka izguba! Zalost za vse domače in sorodnike je tem večja, ker je pred nedavnim umrla mati in sestra pokojnice, a sedaj je prišla tudi ona na vrsto.

Ivanci. Zadnje čase so pri nas dnevi suše. Sicer se večkrat zmegli in čakamo dežja, a take megle se navadno hitro razkade oz. roma razprše. Če pa začne deževati, se to zgodi s ploho. Taka nevihta ali huda ura je pred dnevi bila tudi pri nas. Začelo je grmeti in »treskati« (strela udariti) tako, da smo vsi v strahu trepetali. Ob tej hudi uri se je iz naše vasi vračal domov v Selo g. Najbov. Na potu pa ga je zalotila nevihta. Zatekel se je pod neko zidanico, kjer je hotel počakati lepšega vremena. Toda tega najbrž ni dočakal, ker so ga na drugi dan našli nekoliko stran od zidanice mrtvega. Najbrž ga je zadela kap ali pa ga je ubila strela, ki je udarila nekoliko korakov od njega.

Hotiza. G. Horvat Matjaž ima jablan, ki vsako leto dvakrat cvete, pa prejšnja leta druga jabolka niso dozorela. Letos je pa drugi sad že debel in bo gotovo dozorel.

Sirom Prekmurja. Zopej so nastopili dnevi malodušja; kajti ponovno je nastopila taka suša, da se vse rastline začno zvijati od vročine.

Ljudje, ki so pričakovali lepih jesenskih pridelkov, gledajo s skoraj solznimi očmi na ovenelo travo (otavo) po travnikih ter od zuše zvito koruzo in druge pridelke po poljih. Če se Bog v kratkem ne bo usmilil trpečnega ljudstva in mu poslal dežja, bo do prihodnje žetve marsikatera družina stradala. Ostala bo brez kruha — žita je bilo malo — in brez dežja tudi brez ostalih pri gospodarstvu potrebnih reči.

Hitler je mrtev, taka govornica se je z bliskovito naglico razširila po naši krajini. Baje je nekdo slišal, da je radijo nekaj podobnega povedal. Ime Hitler je znano že pri vsakem kmetu. — Čez našo krajino je letelo prejšnji teden več zrakoplovov. Ljudje so si to različno razlagali.

*

Lavantinski evharistični kongres v Mariboru 7. in 8. septembra 1934.

Že pred tedni je prevzvišeni g. knezoškof povabil duhovnike in ljudstvo, naj se zberejo dne 7. in 8. septembra v Mariboru, da tako skupno pokažemo svojo vero v živega Boga v presveti Evharistiji in da ga poprosimo pomoči in varstva v današnjih težkih časih. Ob enem naj bo ta prirediteljev veličastna manifestacija naše škofije, s katero pokažimo našo trdno vero in zaupanje v Kralja nebes in zemlje.

Kongres se bo vršil po sledečem sporedu:

Dne 7. septembra

dopoldne stanovski govori za izobražence, moške, fante, žene in dekleta.

Zvečer ob 20. uri v dvorani Union: Händel: Mesija.

Ob 24. uri: polnočnice v mariborskih župnih cerkvah.

Dne 8. septembra:

Od 4. ure naprej sv. maše in obhajanje.

Ob 9. uri prihod prevzvišenega g. škofa na Glavni trg, sv. maša s pridigo. Svečana procesija z Najsvetejšim po mestnih ulicah na Slomškov trg. Pred stolnico posvetitev presv. Srcu Jez., zahvalna pesem in blagoslov.

Ob 14. uri popoldanska pobožnost na Slomškovem grobu: govor in litanije, poklonitev zastav.

Ob 16. uri v dvorani Union: Händel: Mesija, oratorij.

Da bo kongres dosegel svoj namen, dajemo poleg že objavljenih še naslednja navodila:

1. Preč župnijske urade prosimo, da ljudstvo primerno opozarjajo na kongres in vabijo k udeležbi.

2. Zbirajte prijave udeležencev ter nam točno število istih javite najpozneje do 27. t. m. na polah, katere smo razposlali.

3. S pomočjo poslanih pesmaric zborne maše pripravite ljudstvo s praktičnim izvajanjem v domači cerkvi na skupno petje in molitve pri pontifikalni sv. maši na kongresu.

4. Vsaka župnija naj pošlje na kongres vsaj po eno zastavo, posebno zastave cerkvenih družb in bratovščin naj bodo ta dan vse na kongresu.

5. Bližnje župnije naj pridejo v skupnih sprevodih na ta način, da se vsaka župnija zbere na določenem kraju blizu mesta, odkoder gre na določeno mesto pod vodstvom naših rediteljev. Podrobna navodila dobe preč župnijski uradi posebej. Župnije, ki pridejo v skupinah, naj to javijo na prijavnih polah.

6. Vsaka večja skupina, bodisi peš, bodisi na kolesih ali z vlakom, naj ima vsaj enega svojega reditelja.

7. Kolesarji morajo biti prijavljeni po župnijah in dobijo posebna navodila.

Vsa potrebna nadaljna navodila bomo objavljali v časopisih.

Prilagodilni odbor.

*

razločiti, da obstoji skupina otočkov iz dveh plasti. Prvotno se je prikazala iznad morske gladine zgornja plast iz prav mehkega peščenca. Morski valovi, ki so se zaganjali v to plast, so jo tekom stoletij izjedli ter izvrtali, da je preostalo le še prevotljeno okostje. Temu razvoju je sledil ognjeniški dvig, ki je potisnil iznad vode debelo plast nepoškodovanega in od morja neizlzanega peščenca. Že od daleč se je dalo razločiti, da je podlaga tega otočja resnično mladega izvora, ki vsebuje še prav malo plitvih udolbin.

Pred otoki Las Tres Marietas se je usidral naš »George Washington«. Na ladji je ostala samo običajna straža, vse drugo se je natrpalo v oba čolna. Vsak od naše družbe je hotel biti deležen preblaženega trenutka, ko bo odkrit zaklad in se bo lahko vsakdo prepričal na lastne oči, kaj da vsebuje in če gre res za večstoletne zlate predmete ter dragocenosti.

Pristanek na otočju ni bil lahek. Povsod, kakor sem že omenil, vsled ognjeniškega pritiska navzgor strme peščene skale in le tu in tam kaka manjša v peščenec od valov izjedena udolbina. V eno teh udolbin sta se zatekla naša čolna. Sple-

zali smo na suho in dosegli po presnetih mukah drugo plast otočja, ki je morala biti prvotna in je kar posuta z votlinami ter prostornimi luknjami, katere so napravili tekom sto- ali tisočletij morski valovi, predno so se otoki dvignili vsled pritiska ognjeniške sile. Malodane vsak od udeležencev jo je ubral proti svoji votlini v upu, da bo morda on prvi ter srečni odkritelj skritega zlatega bogastva.

Skozi dobo bogznaj koliko let je nanosil veter na peščeno skalovje toliko prahu z mehiške celine, da se je ustvarila tanka plast rodovitne zemlje. Ta zemlja daje dovolj hrane nekaterim kaktejam, pritlikavim ter na gosto razraščanim divjim figam in raznemu grmičju, po katerem se je podilo ob našem prihodu vse polno strupenih kač vseh barv ter velikosti. K sreči na strupeno golazen nismo naleteli po votlinah, katere smo začeli preletavati kar križ-kraž.

Jaz kot strokovnjak v poznanju zemeljskih plasti sem se lotil raziskovalnega dela previdno ter počasi. Na prvi pogled je bilo jasno, da ni bilo nikjer količkaj skojene steze in niti sledi ne o kakih poti, ki bi naj sploh bila kedaj v rabi.

kega stavbenika Marceta. Dečko je samo enostransko nadarjen. Z neverjetno lahkoto se nauči vsakega tujege jezika, kakor bi šlo za vežbo v novih otroških igrah. Tekom par tednov si zapomni in gladko govori vsak jezik in zna že 16 raznih jezikov. Pri vsej jezikovni nadarjenosti pa je v računstvu popolna ničla.

Starši nadarjenih otrok.

Zdravniki so preiskali življenje staršev 109 nadarjenih otrok. Statistika je pokazala naslednjo sliko: 56 od omenjenih 109 je bilo prvorojencev, 17,5% je bilo drugorojenih, 12 odst. tretjerojenih in 14,5% iz poznejših rojstev, 11 mater je bilo

DRUŠTVENE VESTI

Takšno čtivo se nudi našim mladini!

Mladini se mora dati v roke dobro, najboljšo čtivo. Najboljšo je njej komaj dobro. Mlad duh je potreben podviga k lepim idealom in visokim ciljem. Le visoko postavljen cilj je vreden, da za njim zahrepeni mlado srce. Kar se giblje v nižinah, vleče mladega duha k tlom ter ubija v njem idealizem. Kar je ugodno samo za telo, nasprotuje pa duhu, je kvarno za mladino. Ako mladina ne živi od duha, živi telesu in njegovim željam. Taka mladina kmalu zapade dušni smrti. Gorje taki mladini, gorje narodu, ki ima tako mladino!

Mladina sprejema v sebe dušno hrano iz knjig, ki jih čita. Čim manj razsodnosti ima kak človek, tembolj se preda vtisom, ki jih prejema iz tiskane besede. Ako so ti vtisi v skladu s krščansko resnico in moralno, bodo v mladi duši učinkovali v resnici prosvetno, vzgojno in oplemenitujoče. Ako pa nasprotujejo veri, rušijo cerkveno avtoriteto, ako puščajo v nemar božje zapovedi, ako vzbujajo pohotnost in poželjivost, so učinki strahotno razdejane v mladi duši. Iz tega se vidi, kako odgovornost napram narodu in njegovim mladini nakopljejo na sebe tisti, ki izdajajo knjige ali objavljajo po listih spise, ki prej označene skladnosti nimajo.

»Domovina« je objavljala v prvem polletju letošnjega letnika prevod povesti nemškega pisatelja Riharda Vossa z naslovom »Dva človeka«. Čudimo se, da nudi svojim čitateljem tako čtivo. Rihard Voss je med Nemci znan kot dekadenten (književno-propaden) pisatelj, nezdrav, hlastajoč po učinku, ki ljubi to, kar je grozljivo in strastno

razpaljeno. Vse te slabe lastnosti pridejo do izraza v navedeni povesti. Voss je protestant, ki katolicizma ne pozna. Kako malo so mu poznane katoliške stvari, se n. pr. vidi iz tega, da piše: »Duhovnika je spremljal deček s ciborijem, ki je bil zagrnjen z blede svilo. To je bilo razburjenje! Dolomitski ljudje so drug drugemu šepetali veliko novico: Spokorniku, grešniku so dovolili, da je prinesel Gospoda k nam!« Ljudski šolar pri nas ve, da ciborija z Najsvetejšim ne nosi deček ter da se k maši ne prinese s seboj Gospod, marveč da se pri sv. maši spremeni kruh v Telo Gospodovo.

Dva človeka — Iudita Platterjeva in avguštiški pater Pavel, grof po rodu, ki je vsled materine želje postal duhovnik — sta kakor pisatelj sam, skozinsko protestantovska značaja, čeprav sta člana katoliške cerkve. Ona je po mišljenju in življenju poganka, ki ne potrebuje ne molitve, ne Boga, ne Zveličarja, ne njegove milosti, ne zakramentov! V obupu nad neutajeno ljubeznijo si konča življenje s samomorom. Pater Pavel je neuravnotežena osebnost, ki je višje nego Kristusovo trpljenje, ki ga blasfemično (bogokletno) ponižuje, stavi svoje trpljenje ter z zabičevanjem: »Križaj samega sebe«, zapelje nepokvarjenega samostanskega učenca Einharda, da se dobesedno s svojim telesom pribije na križ. Anormalnost, dostojna pisatelja Vossa!

Tendenca (smer) povesti je obrnjena zoper celibat (neženjenost) katoliških duhovnikov, ki je nenaravna ustanova in pretežno breme. To je pristno lutrovske pojmovanje, ki se opira na Luthrov nauk, da človek nima svobodne volje ter da vsled tega nujno podleže v borbi zoper poželjivost mesa. Človek pa ima svobodno voljo, ki ni brezmočna sužnja strasti, in katero po nauku katoliške cerkve podpira božja milost v borbi zoper strast, skušnjava in zapeljivost do zmage. Pater Pavel ni zmagal, ker se ni ponižno podredil božji milosti,

Vsi kupite otrokom za 1. razred Majcenovo PRVO ČITANKO

Čitanka je sestavljena na versko-vzgojnem stališču, je v vsakem oziru strokovnjaška, obsega polno lepih slik. Knjigo je odobrilo tudi ministrstvo prosvete pod številko NO br. 14.792, dne 14. julija 1928. Cena knjigi je samo 5 Din (po pošti 6 Din, denar ali znamke v pisumu je poslati naprej).

Naročila sprejema:

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

marveč se je vdal plamenom strasti. Na smrt ponesrečeno Iudito je poljubljal, kakor piše v svojih zapiskih v Rimu, »po mrtvih ustnih in kričal v njen otrpli obraz o svoji ljubezni«. Šel je od nje, vedoč, da ne sme več biti duhovnik. In vendar je ostal, in ne samo ostal je, postal je »v cerkvi mogočnik, oblastnik in gospodovalec«. Gospodoval je »nad dušami ljudi, kakor da bi ne bil maziljen, ampak kronan«. S tem hoče pisatelj zadeti takozvani klerikalizem, ki je priljubljena glasilka vseh protikatoliško usmerjenih svobodmislecev in prosvitljencev. Da ostane do sleden v svoji tendencioznosti proti katoliškemu duhovstvu, slika pisatelj p. Pavla naposled kot žrtev obupa, ki vzklika: »Moje življenje je bilo zgrešeno. Moja grešna duša ne bo vso večnost bivala v družbi blaženih — v družbi s teboj, Iudita (!!)«, ter si konča življenje. Takšno protikatoliško čtivo si upa »Domovina« nuditi našemu ljudstvu! Ali se zaveda, kakšen vpliv mora imeti takšno čtivo zlasti na mladino?!

*

starih med 16 in 20 let, 28 mater med 21 in 23 let, 18 med 24 in 26, 29 med 27 in 30, 20 med 31 in 35, 14 med 36 in 40 let. Od očetov nadarjenih otrok jih je bila samo polovica med 25 in 36 let.

Najmanjša hiša na celnem svetu

Je v Londonu v Hyde-parku. Stavba je široka 1,80 m in dolga 6 m. V pritličju je ena in pol sobe. Dve sobi sta v I. nadstropju in jih je mogoče doseči po zelo ozkih železnih stopnicah.

Angleški kralj Henrik VIII.

Je pustil obesiti v 1 letu 300 beračev.

Papagaji

Došejo povprečno starost 60 let.

Posamezne votline so bile manjše, večje, srednje, ene nizke ter ozke, druge zopet prostorne in dolge po nekaj deset metrov. Stene so bile od morske vode, ki jih je umivala dnevno skozi tisočletja, močno uglajene. Treba še posebej poudariti, da je propuščala vsaka udolbina toliko dnevne svetlobe, da ni bila potrebna električna žepna luč ali plamenica. Skrbno sem pregledal ter takorekoč pretipal od tal do stropa nekaj večjih votlin, ne da bi bil odkril kak znak, da se jih je sploh dotaknila človeška roka z dletom ali kakim trdim predmetom. Isto kot jaz so ugotovili vsi drugi, a kljub temu smo razbijali s kladivi ter krampi, da bi brezdvomno dokazali: Tod ni zakopaval in skrival zaklada nobeden indijanski Aztek in nobeden morski tolovaj. Številne udolbine ter votline so bile naravni pojav, za katerega se do našega prihoda ni zmenil niko in se tudi ne bo.

Težavno je bilo plezanje od morja do vrha druge votlinske plasti, a še opasnejše spuščanje navzdol, ki pa je le uspelo po daljšem trudu brez vsake nesreče. Razočarani smo se vrnili na jahto in niti eden ni omenil pri večerji zaklada.

Za drugi dan nam je preostal pregled majhnega otoka iste skupine, ki ne leži daleč od mehikanske obale. Tudi ta otoček je iz dveh plasti. Na vrhu gol brez vsake rastline in ob straneh pa precej bujno ozelenjen.

Ko smo se odpravljali drugo jutro na raziskovanje, smo se podali v čoln le oba Stackletona, zdravnik in jaz z veslači. Ostalim je bil ljubši odpočitek na udobnem ladijskem krovu, nego plezanje ter lazenje po peščenih — praznih votlinah. Vsakdo je bil do dobra prepričan, da je ustno izročilo o zakladih na teh otočecih debela izmišljotina.

Mi smo pač veslali k zadnjemu otoku, da bi nam kedo ne očital, da nismo izpolnili v Los Angeles nam naloženega potovalnega programa. Pristanek ob otočecu je bil prav lahкотen in smo celo čoln lahko privezali za figov grm.

Otok ima obliko stožca in je tvoril pred bogznaj koliko leti kapo ali klubuk bruhajočega ognjenika.

Vlekli smo se navkreber, a ne levo in ne desno ni bilo tukaj običajnih votlin ter udolbin. Rasla je celo nekaka ostrava trava, grmovje in